

Eläkesäätiöyhdistyksen kevätseminaari 2017

Kevätseminaari tarjosi tuoretta tietoa

Eläkesäätiöyhdistyksen kevätseminaari risteiltiin aurinkoisella Itämerellä 17. - 19.5.2017. Seminaari tarjosi tuoretta tietoa muun muassa lakiuudistuksista, eläkelaitosten valvonnasta ja eläkeviestinnästä.

Kevätseminaarin avasi sosiaali- ja terveysministeri **Pirkko Mattila**. Hän keskittyi puheessaan sote-uudistukseen ja sen vaikutuksiin työeläkesektorilla. Sote-uudistuksen myötä 200 000 julkisen alan palkansaajan työnantaja vaihtuu. Tämä tuo Mattilan mukaan pohdittavaksi, kannattaako työntekijöitä jatkossa eläkevakuuttaa kahden eri työeläkelain, TyEL:n ja JuEL:n, alla vai riittäisikö yksi laki.

Sosiaali- ja terveysministeriö on asettanut työryhmän pohtimaan julkiselle sektorille sopivaa työeläkemallia vuosien 2019–2025 siirtymäkauden ajaksi. Mattila painotti, että kyse on erityisesti julkisen sektorin työntekijöiden eläkkeiden rahoittamisesta. Rahoitusmallin tulee olla tasapuolinen kaikille työeläkelaitoksille.

Eläkesäätiöyhdistyksen toimitusjohtaja **Timo Toropainen** evästi ministeriä miettimään erityisesti muutosvaiheessa TyEL-laitoksille kaavailun kollektiivisen siirtymämaksun oikeudenmukaisuutta. Eläkekassoilta ja -säätiöiltä sitä ei pitäisi kerätä, koska niillä ei nykyisen lainsäädännön perusteella ole mahdollista saada uusia vakuutettuja julkiselta sektorilta toisin kuin työeläkeyhtiöillä.

Ministeri Mattila kertoi myös, että eläkekassa- ja eläkesäätiölain uudistaminen siirtyy entisestään, koska Eduskunta haluaa ensin implementoida EU:n IORP II -direktiivin Suomeen. Myös valtioneuvoston lainsäädännön arviointineuvoston kriittinen lausunto eläkekassalain puutteellisesta valmistelusta hidastaa lakiuudistuksen etenemistä. Mattila mielestä aikaa uuden lain valmistelulle on nykyhallituksella kuitenkin vielä riittävästi.

TyEL-Keva mahdollinen

Toimitusjohtaja **Timo Kietäväinen** kertoi Kevan suhtautuvan avoimesti työeläkelakien tarkasteluun. Jos hyvät perustelut löytyvät, hän ei näe esteitä JuEL- ja TyEL-lakien yhdistämiseksi yhdeksi työeläkelaiaksi.

Kietäväinen uskoo Kevan kuitenkin säilyvän omana eläkelaitoksenaan, vaikka lait yhdistettäisiin. Keva olisi silloin yksi TyEL-vakuuttaja muiden joukossa.

Kietäväinen nosti esille Kevan onnistumisen työeläkevarojen sijoittajana. Kevan eläkerahaston arvo nousi toukokuussa ensimmäisen kerran yli 50 miljardin euron.

– Emme kuitenkaan halua paukutella henkseleitä onnistumisistamme. Toimimme pitkällä tähtäimellä ja haemme sijoitusten tuoton verrokkiryhmän mieluummin ulkomailta kuin Suomesta, Kietäväinen painotti.

Paneeli keskusteli hallinnosta

Kevätseminaarin paneeliin oli koottu tälläkin kertaa hyvin erilaisia näkemyksiä eläkejärjestelmästä omaavia keskustelijoita. Keskustelu olikin mielenkiintoista ja polveilevaa, joskin alalle tyyppillisesti varsin lainsäädäntöpainotteista.

Keskustelun aluksi Ajatuspaja Liberan toiminnanjohtaja **Heikki Pursiainen** kyseenalaisti eläkeyhtiöiden hallintohenkilöiden ammattitaidon ja valintaperusteet. Hänen mukaansa hallituksen jäsenissä, samoin kuin toimivassa johdossa, on liikaa kokemusta vailla olevia eläkealan puuhailijoita.

Akavan **Katja Veirto** ja EK:n **Vesa Rantahalvari** painottivat, että hallinnossa pitää olla edustettuina maksajien edustajat, kuten lainsäädäntökin määrää. Rantahalvarin mukaan hallituksen tärkein tehtävä on hoitaa sijoitusvarallisuutta. Yrittäjille kummankaan etujärjestön edustajat eivät antaisi hallituspaikkoja, koska yrittäjien eläkemaksuja ei rahastoida. Pursiaisen mielestä työmarkkinajärjestöt ei enää edustaja kaikkia palkansaajia ja työnantajia. Hallintoa pitäisikin uudistaa radikaalisti.

Työeläkelaitosten välistä kilpailua kaikki keskustelijat pitivät lähinnä näennäisenä kauneuskilpailuna sijoitustuotoissa. OP-Eläkekassan toimitusjohtaja **Erkko Rynnänen** kaipaisikin työeläkelaitoksille lisää kilpailukeinoja ja vähemmän rajoituksia sijoitusten suhteen. Hänen mielestään vakavaraisuussäätelyssä olisi järkevää mennä kohti Kevan vapaampaa mallia, joka antaisi muillekin eläkelaitoksille enemmän joustavuutta sijoittamiseen.

Paneelin jälkeen kansanedustaja **Juhana Vartiainen** esitti tiiviin yhteenvedon siitä, miksi Suomen kansantalous laahaa muiden EU-maiden perässä. Hänen mukaansa Suomessa on edelleen liikaa valtio- ja työmarkkinajärjestöjohtoista korporatiivista vallankäyttöä, jolloin muutokset ovat hitaita. Näköpiirissä oleviin työelämän muutoksiin pitäisi varautua huomattavasti varhaisemmassa vaiheessa. Vartiainen kuitenkin kiitteli suomalaista eläkejärjestelmää valopilkuksi muuten kehnossa taloustilanteessa.

Lakihankkeita riittää

Eläkesäätiöyhdistyksen lakimies **Ismo Heinström** herätteli 185-henkisen seminaariväen toisen seminaaripäivän aamuna käytännönläheisellä tiivistyksellä eri lakihankkeiden tilanteesta. Hän oli erityisen turhautunut eläkekassa- ja eläkesäätiölain uudistamisen hitauteen. Vuoden 2018 alusta kaavailun voimaantulon sijaan uuden lain voimaantulo on siirtynyt jälleen tulevaisuuteen.

Uuden eläkekassa- ja eläkesäätiölain alkuperäisenä, hallituksen asettamana tavoitteena oli edistää eläkesäätiöiden ja -kassojen perustamista ja toimintaedellytyksiä osana työeläkejärjestelmän hajautettua toimeenpanoa. Siihen on Heinströmin mukaan vielä pitkä matka.

Finanssivalvonnassa muutoksia

Keväällä Finanssivalvonnan osastopäällikkönä aloittanut **Samu Kurri** kertoi seminaariyleisölle aluksi yleisesti globaalin talousympäristön muuttumisesta ja keskittyi sen jälkeen työeläkelaitosten vakavaraisuuteen.

Viime vuoden toisen puoliskon hyvän sijoitusympäristön ansiosta suomalaisen työeläkesektorin vakavaraisuus nousi vuoden lopussa 28,6 prosenttiin ja koko vuoden sijoitustuotto, 5,1 prosenttia, ylitti tuottovaatimuksen.

Uusi vakavaraisuuskehikko kuitenkin laskee työeläkelaitosten vakavaraisuusasemaa. Viime vuoden lopussa keskimääräinen vakavaraisuusasema oli 1,9, kun kuluvan vuoden alussa voimaan tulleella uudella laskentakaavalla se olisi ollut 1,7. Kurrin mielestä uusi vakavaraisuuskehikko mittaa vakavaraisuutta aikaisempaa paremmin ja kattavammin.

Finanssivalvonnan työeläkelaitosten vastuuhenkilöissä on tapahtunut sen verran muutoksia, että Kurri ei vielä valottanut kuluvaan vuoteen valvontasuunnitelmia.

Viestintä on vaativa laji

Eläketurvakeskuksen viestintäjohtaja **Kati Kalliomäki** päätti seminaariosion vauhdikkaasti kertomalla työeläkealan viestinnän haasteista. Alan kansalaisviestinnästä vastaava Eläketurvakeskus törmää niihin viikoittain. Eläkeasiat herättävät suuria tunteita etenkin eläkeläisissä, mutta joskus myös työssäkäyvissä.

Viime talven kuumiin keskusteluihin käytiin eläkkeitä korottavasta taitetusta indeksistä. Eläkeläiset eivät aina luota edes tilastotietoihin, jolloin keskustelun käyminen faktapohjalta on hankalaa. Kansalaisten tunteet ohittavat faktat.

Viestintä uudesta eläkejärjestelmästä onnistui Kalliomäen mukaan kuitenkin hyvin. Työikäiset ymmärsivät, että eliniän pidentyessä on reilua jatkaa työuraakin.

Kalliomäki on aktiivinen ja näkyvä työeläketiedottaja sosiaalisessa mediassa. Esimerkiksi hänen Twitter-tilillään on 2 700 seuraajaa. Some-taitaja kannusti muitakin työeläkealan viestijöitä ja asiantuntijoita välittämään aktiivisesti tietoa uusienkin kanavien kautta.

Herkuttelua Tukholmassa

Seminaarin päätyttyä ja tiedonjonon täytyttyä seminaariväki lähti taltuttamaan orastavaa nälkää herkuttelukierrokselle Södermalmin kaupunginosaan. Kävelyretkellä pistäydettiin käsityöläispanimossa, kreikkalaisessa ja kiinalaisessa ravintolassa sekä pienessä suklaatehtaassa.

Hetken hengähdyksen ja MM-jääkiekkojännityksen jälkeen päästiin vielä kerran herkuttelemaan laivan á la carte -ravintolaan. Laivasta poistuikin perjantaiaamuna tyytyväisiä, eläketiedolla ja hyvällä yhteishengellä lastattuja työeläkeammattilaisia.

Teksti: Markku Pulkkinen / ESY-tieto –lehden toimittaja